

भज यतिराजम्

भज यतिराजं भज यतिराजं
 भज यतिराजं भवभीरो ।
 भज यतिराजं भज यतिराजं
 भज यतिराजं भवभीरो ॥

श्रीरङ्गेशयजयाश्रयकेतुः
 श्रितजनसंरक्षणजीवातुः ।
 भवभयजलधेरेव हि सेतुः
 पद्मानेतुः प्रणतौ हेतुः ॥ १॥

आदौ जगदाधारः शेषः
 तदनु सुमित्रानन्दनवेषः ।
 तदुपरि धृतहलमुसलविशेषः
 तदनन्तरमभवद्गुरुरेषः ॥ २ ॥

भुङ्क्ते वैषयिकं सुखमन्यः
 प्रचकास्त्येवानशनन्नन्यः ।
 इति यस्तत्त्वं प्राह वदान्यः
 तस्मादधिकः को नु वदान्यः ॥३॥

नष्टे नयने कस्यालोकः
चित्ते मत्ते कस्य विवेकः ।
क्षीणे पुण्ये कः सुरलोकः
कामे धूते कस्तव शोकः ॥ ४ ॥

निशि वनितासुखनिद्रालोलः
प्रातः परदूषणपटुशीलः ।
अन्तर्याति निजायुष्कालः किं
जानाति नरः पशुलीलः ॥ ५ ॥

केचिल्लीलालालसगतयः
केचिद्बालालालितरतयः ।
केचिद्दोलायितहमतयः केऽपि
न सन्त्यर्चितयतिपतयः ॥ ६ ॥

यावानबलो जरया देहः
तावान् प्रबलो विषये मोहः ।
वचसि विरक्ति श्रुतिपरिवाहः
मनसि हितस्त्वपरोऽपि विवाहः ॥ ७ ॥

कलुषनिकायं ललनाकायं
पश्यन्मुह्यसि सायं सायम् ।
जहि जहि हेयं तद्व्यवसायं
स्मर निरपायं चरमोपायम् ॥ ८ ॥

रात्रिंदिवमपि भिक्षाचर्या
 कलहायैवागच्छति भार्या ।
 मध्ये बान्धवसेवा कार्या
 कथय कदा तव देवसपर्या ॥ ९॥

अन्धं नयनं भूमौ शयनं
 मन्दं वचनं मलिनं वदनम् ।
 तस्मिन् काले गोप्तुं सदनं
 वाञ्छसि दत्ततनूजानयनम् ॥ १०॥

तालच्छदकृतकुब्जकुटीरः
 प्रतिगृहसन्ध्याकबलाहारः ।
 विविधपटच्चरभारः क्रूरः
 सोऽपि विधातृसमाहङ्कारः ॥ ११॥

मन्त्रद्रव्यविशुद्धो यागः
 सर्वारम्भविरागस्त्यागः ।
 कर्तुं शक्यो न कलौ योगः
 किन्तु यतीशगुणामृतभोगः ॥

उपरि महोपलवर्षासारो
 मार्गे कण्टककर्दमपूरः ।
 कक्षे भारः शिरसि किशोरः
 सुखयति घोरः कं संसारः ॥ १३॥

भजसि वृथा विषयेषु दुराशां
 विविधविचित्रमनोरथपाशाम् ।
 कियदपि लभसे न हि तत्रैकं
 किन्तु ब्रजसि महान्तं शोकम् ॥ १४॥

कश्चन लोके करपुटपात्रः
 पातुं सुतमाश्रितमठसत्रः ।
 तस्मिन्वृद्धे तं सकलत्रः
 शपति हि रण्डासुत इति पुत्रः ॥ १५॥

मनुजपतिं वा दिगधिपतिं वा
 जलजभवं वा जगदधिपं वा ।
 ममताहङ्कृतिमलिनो लोको
 निन्दति निन्दति निन्दत्येव ॥ १६॥

पापहतो वा पुण्ययुतो वा
 सुरनरतिर्यग्जातिगतो वा ।
 रामानुजपदतीर्थान्मुक्तिं
 विन्दति विन्दति विन्दत्येव ॥ १७॥

गुणगुणिनोर्भेदः किल नित्यः
 चिदचिद्द्वयपरभेदः सत्यः ।
 तद्द्वयदेहो हरिरिति तत्त्वं
 पश्य विशिष्टाद्वैतं तत्त्वं ॥ १८॥

यतिपतिपदजलगणिकासेकः
 चतुरक्षरपदयुग्मविवेकः ।
 यस्य तु सालनगर्यवलोकः
 तस्य पदेन हतो यमलोकः ॥ १९॥

चिन्तय सर्वं चिदचिद्रूपं
 तनुरिति तस्य हरेरनुरूपम् ।
 तस्मात् कस्मिन्कलयसि कोपं
 पश्चाद् भजसि दुरापं तापम् ॥ २०॥

यश्चतुरक्षरमन्त्ररहस्यं
 वेद तमेव वृणीहि सदस्यम् ।
 तच्चरणद्वयदास्यमुपास्यं
 तद्विपरीतं मतमपहास्यम् ॥ २१॥

वैष्णवकुलगुणदूषणचिन्तां
 मा कुरु निजकुलशीलाहन्ताम् ।
 यतिपतिरेव हि गुरुरेतेषा-
 मिति जानीहि महत्त्वं तेषाम् ॥ २२॥

सुमसुकुमारं शोभितमारं
 रतिसुखसारं युवतिशरीरम् ।
 गतजीवितमतिघोरविकारं
 दृष्ट्वा गच्छसि दूरं दूरम् ॥

विद्यानिपुणा वयमित्यन्ये
 हृद्या धनिनो वयमित्यन्ये ।
 सत्कुलजाता वयमित्यन्ये
 तेषु कलिं परिपूर्णं मन्ये ॥ २४॥

यमकिङ्करकरमूले शूले
 पतदभियाति हि फाले फाले ।
 दहति तनुं प्रतिकूले काले
 कं रमयसि तत्काले बाले ॥ २५॥

नरवाहनगजतुरगारूढाः
 नारीसुतपोषणगुणमूढाः ।
 नानारञ्जकविद्याप्रौढाः
 नागरिकाः किं यतयो मूढाः ॥ २६॥

यस्य मुखस्था यतिपतिसूक्तिः
 तस्य करस्था विलसति मुक्तिः ।
 नरके पतितं नवनवयुक्तिः
 नहि रक्षति सामान्यनिरुक्तिः ॥ २७॥

श्रुतिशिरसामत्यन्तविदूष्यं
 सूत्रानभिमतमतिवैदुष्यम् ।
 प्रथमं मङ्गलमनृतविशेष्यं
 प्रलपसि किं प्राकृतकृतभाष्यं ॥ २८॥

तस्करजारविदूषकधूर्ता
 मस्करिमौनिदिगम्बरवृत्ताः ।
 गुप्तधनीकृत धनमदमत्ताः
 गुरवः किं परवञ्चकचित्ताः ॥ २९॥

कान्तिमतीसुकुमारकुमारं
 केशवयज्वकिशोरमुदारम् ।
 रामानुजमहिराडवतारं
 मूकान्धानपि मोक्षयितारम् ॥ ३०॥

काषायाम्बरकवचितगात्रं
 कलितकमण्डलुदण्डपवित्रं ।
 विधृतशिखाहरिणाजिनसूत्रं
 व्याख्यातद्वैपायनसूत्रम् ॥ ३१॥

यामुनपूर्णकृपोज्ज्वलगात्रं
 रामाब्जाक्षमुनीक्षणपात्रम् ।
 कोमलशठरिपुपदयुगमात्रं
 श्रीमाधवसेनापतिमित्रम् ॥ ३२॥

सालग्रामे सर्वहितार्थं
 येनास्थापि गुरोः पदतीर्थम् ।
 तत्कुलदैवतहितपुरुषार्थं
 सकलोपायाधिकचरमार्थम् ॥ ३३॥

प्रवचनसक्तः प्रज्ञायुक्तः
परहितसक्तः परमविरक्तः ।
नानादैवतभक्त्या युक्तः
न भवति मुक्तो भवति न मुक्तः ॥ ३४॥

सन्त्यज सकलमुपायाचरणं
ब्रज रामानुजचरणौ शरणाम् ।
पश्यसि तमसः पारं नित्यं
सत्यं सत्यं पुनरपि सत्यम् ॥ ३५॥

भगवद्रामानुजषट्त्रिंशः
सालग्रामगुरुत्तमवंश्यः ।
कौण्डिन्यः कविराह पवित्रं
रङ्गार्यो यतिराजस्तोत्रम् ॥ ३६॥

॥ इति भज यतिराजस्तोत्रम् ॥